

Suomen Senioriliike ry
Vanha talvitie 11
00580 Helsinki

Lausunto ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelmaan

Asumisessa kodin sijainti ja sen toimivuus kaikissa olosuhteissa on ikäihmisen elämänlaadun ja arjen sujumisen kannalta tärkein asia. Toimiva asuminen edellyttää sekä asunnon että ympäristön esteettömyyttä, toimivaa sosiaalista ympäristöä kokoontumis- ja ruokapaikkoinen ja muine lähipalveluineen. Kun lähiympäristö tukee ikäihmisen asumista, se mahdollistaa omassa kodissa asumisen siinäkin vaiheessa, kun ikäihmisen toimintakyky on jo selvästi heikentynyt. Toimiva lähiympäristö, joka tukee ihmisen itsenäistä toimintaa, yhteistoimintaa ja selviytymistä, palvelee yhteiskuntaa ja säästää yhteiskunnan kustannuksia.

Suomen Senioriliike ry pitää IKÄASKE-raportin esityksiä ihmisten kotona asumisen ja arvokkaan vanhenemisen kannalta erittäin tarpeellisina ja toteuttamiskelpoisina. Esitysten toimeenpano edellyttää pikaisia päätöksiä hallitukselta. Toivomme, että raportin käsittely etenee nopeasti. Seuraavassa muutamia asioita, joita haluamme erityisesti korostaa:

HISSITTÖMÄN TALON VANHUKSET LUOKITELTAVA ERITTÄIN KIIRELLISESSÄ ASUNNONTARPEESSA OLEVIKSI ARA:N ASUKASVALINTAOHJEISSA

Vaihtoehtona hissien hankintaan kerrostaloon, on otettava käyttöön myös hissillisen kerrostaloasunnon tarjoaminen ja muuton konsultointi ikäihmiselle. Tämä vaihtoehto on edullinen ja toimiva ratkaisu monessa tapauksessa.

Tavallisista palkkatöistä eläkkeelle jääneiden tulotaso on varsin matala. Vuokrat ovat tuloihin nähden korkeita ja vähävaraiset, pienituloiset vanhukset joutuvat usein tyytymään asumiseensa hissittömissä kerrostaloissa. Vuokranantajat, varsinkin ARA-rahoitteisia asuntoja vuokraavat, tulisi velvoittaa nykyistä selkeämmin tarjoamaan asukkainaan oleville vanhuksille AINA ENSIN vapautuvaa asuntoa hissillisestä talosta, nykyisen asunnon läheltä.

Jatkuvan ylikysynnän olosuhteissa hissittömän talon asunnot, varsinkin pienet, sopivat esimerkiksi opiskelijoille. ARA:n ohjeistuksen muuttaminen määrittelemällä hissittömän talon vanhus kiireellisimmässä asunnontarpeessa olevaksi palvelisi ennalta ehkäisevästi kalliiksi tulevien ongelmien syntymistä.

ASUMISOIKEUSASUNTOJA IKÄIHMISILLE, TUOTANTOA LISÄTTÄVÄ JA ASO-LAKIIN SENIORIOSIO!

Asumisoikeusasuminen on senioreille erittäin sopiva vaihtoehto. ASO-asuntoon pääsevät myös ne ikäihmiset, jotka joutuvat luopumaan esimerkiksi esteellisestä tai huonokuntoisesta omistusasunnosta, jolloin pienehkökin asuntovarallisuus estää pääsyn ARA-rahoitteisiin vuokra-asuntoihin. ASO-asuminen mahdollistaa näin asuntovarallisuuden käyttämisen hyvinvointi- ja

muihin palveluihin ja mahdollistaa kotona asumisen pitempään.

Asumisoikeusjärjestelmän rahoituksen turvaaminen pitää varmistaa ja asukasvalintajärjestelmää kehittää ikäihmisten osalta. Myös sosiaalisin perustein pitäisi voida poiketa nykyisestä, pelkästään varausnumeroon perustuvasta valinnasta. Seniori-ikäisille rakennettaviin asumisoikeustaloihin pitäisi voida rakentaa nykyistä enemmän yhteisöllisyyttä palvelevia kokoontumis- ja harrastus sekä kuntoilutiloja. Tämä edellyttää rahoitusjärjestelmän kehittämistä ja mahdollisesti korkotukilain muutosta. Asumisoikeusjärjestelmää koskevan lainsäädännön pitäisi huomioida myös senioritalojen erityispiirteet.

Yksinäisyys masentaa, sairastuttaa ja lisää tätä kautta sekä ihmisten kärsimyksiä että yhteiskunnan kustannuksia. Yksi yhteinen ateria päivässä voi muuttaa monen ihmisen elämän suunnan. Paitsi lepo myös ruokailu kuuluu olennaisesti asumiseen. Asumisessa olisikin kehitettävä ikäihmisten yhteisiä ruokapaikkoja esimerkiksi lasten leikkipuistojen ruokailumahdollisuuksien malliin/ yhteyteen tai kehittämällä ikäihmisten lounasseteli, jolla edistetään terveellistä ateriointia ja sosiaalista kanssakäymistä. Myös näin voidaan säästää yhteiskunnan kustannuksia. Eläkeläisiä voidaan heidän halunsa mukaan käyttää myös vapaaehtoistyöntekijöinä em. palveluissa.

Senioritalo Loppukiri on yksi malli ikäihmisen asumisesta, joka perustuu pitkälle menevään itsepalveluperiaatteeseen ja naapuriapuun. Sekä päivällinen että talon yhteisten tilojen siivous tehdään omin voimin. Mallista voi ottaa esimerkkiä mm. siten, että ikäihmisten yhteistoimintaa lähipalveluissa ja esimerkiksi ruokapalveluissa kannattaa aluekohtaisesti kehittää, vaikka niin syvälliseen talokohtaiseen itsepalveluun kuin Loppukirissä ei mentäisikään.

Helsingissä 25.9.2012

Suomen Senioriliike ry

Hallitus

Eeva Kainulainen

Aulis Mäkinen

puheenjohtaja

varapuheenjohtaja